

A Pécsi Ítéltábla a dr. Illés Judit jogtanácsos (jogtanácsos címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Komlódi Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Komlódi András ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen - hibás teljesítésből eredő kártérítés megfizetése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2012. április 26. napján kelt 11.P.20.497/2011/32. számú közbenső ítélete ellen felperes által 34., az alperes által 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

r é s z - k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét rész-közbenső ítéletnek tekinti, és azt fellebbezett részében az alábbiak szerint változtatja meg:

A másodfokú bíróság megállapítja, hogy az alperes a felperes felmerült kára - a Megyei Bíróság 11.P.20.449/2005/64. számú ítélete alapján kifizetett összeg - 1/3 részének megtérítésére köteles.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 98.000 (kilencvennyolcezer) forint perköltséget.

A rész - közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott közbenső ítéletében megállapította, hogy az alperes 50%-os mértékben felel azért a kárért, ami a felperest abból eredően érte, hogy a P. F. A. utcai lakóterületen értékesített 4. sorszámú lakótelken felépített lakóház kijavításának költségét - 10.047.548 forint tőkét és kamatait - a vevőknek a Megyei Bíróság jogerős ítélete alapján meg kellett fizetnie. Döntését arra alapította, hogy az alperes a felperessel megkötött vállalkozási szerződésben a P., F. A. utcai lakópark infrastrukturális ellátásának kivitelezését vállalta, e szerződést azonban megszegte, mert a régi szennyvízcsatornát nem emelte ki, emiatt egyrészt az épület alatti altalaj nem volt kellőképpen tömörített, másrészt a földben maradt szennyvízcsatorna a csapadékvizet a ház dél keleti sarkához vezette, melynek következtében a ház alapja megsüllyedt. A felperes károsodás bekövetkezéséért való felelősségét azért állapította meg, mert a felperes a csapadékvíz-elvezetést nem oldotta meg, illetve a műszaki ellenőre útján nem megfelelően ellenőrizte az alperesi munkavégzést, nem követelte meg a föld-visszatöltés tömörségvizsgálatának bizonylatolását. Rögzítette, hogy mind a

közműfejlesztési terveket, mind sorház títusterveit, mind a perbeli lakógáz engedélyezési terveit - a tulajdonosok, B. L. és felesége megbízásából - a D.-P. Kft. készítette, aki a tervezésnél nem vette figyelembe, hogy az épület keleti fala az új szennyvízcsatorna munkaárkának feszültségi tartományába kerül, nem írta elő a talajtömörtség vizsgálatát, a D.-P. Kft.-t azonban az alapperben - B. L. és felesége felperesek keresetmódosítására figyelemmel - csak a kijavítási terv készítésére kötelezte a bíróság. Utalt arra, hogy a felperes a jogerős ítélet alapján a javítási költséget megfizette, a csapadékvíz- elvezetést megoldotta, az épület kijavítása - új kútalap készítésével, mélyalapozással - megtörtént, a kijavítás során azonban a bent maradt szennyvízcsatorna eltávolítására - a jogerős ítélet ez irányú felperesi marasztalása ellenére - nem került sor, az elkészített kútalapozásra figyelemmel az szükségtelen volt.

A közbenső ítélet ellen az alperes és a felperes is fellebbezett.

A felperes fellebbezésében a közbenső ítélet részbeni megváltoztatását kérte annak megállapításával, hogy az alperes felelőssége 60 %-ban áll fenn. Hivatkozott arra, hogy az előzményi perben B. Á. igazságügyi szakértő által készített szakvélemény megállapítása szerint B. L. és felesége tulajdonában álló lakóházban keletkezett károk nagyjából - az alperesnek felróható okból - a ki nem váltott régi szennyvízcsatornával, és a talaj nem megfelelő tömörítésével állnak okozati összefüggésben, és csak kismértékben a csapadékvíz, a nem megfelelő vízelvezetése volt az ok.

Az alperes a fellebbezésében a közbenső ítélet megváltoztatását kérte, álláspontja szerint a felelőssége csak 30 %-ban áll fenn, mert a szakvéleményekből az állapítható meg, hogy a károsodást nem önmagában a laza talaj, hanem az alaphoz jutó csapadékvíz okozta, amelyért pedig a felelősség a felperest terheli.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes fellebbezése alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján rész-közbenső ítéletnek tekinti, mert a felperes kereseti kérelmében az alperest a vállalkozási szerződés hiányos teljesítésével összefüggésben, a régi szennyvízcsatorna eltávolításának hiánya miatt vállalkozói díj visszafizetésére is kérte kötelezni, az elsőfokú ítélete e kereseti kérelemről döntést nem tartalmaz, az elsőfokú bíróság a keresetet csak részben bírálta el, ezért ítélete a Pp.213.§ (2) bekezdése szerinti részítéletnek minősül. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy jelen perben egyébként nem lett volna akadálya a marasztaló döntésnek, szükségtelen volt részítélet meghozatala, mert a felperes keresete annak a kártérítési összegnek a továbbhárítására irányult, melyet jogerős ítélet alapján maga megfizetett, a kár összezszerűsége további bizonyításra nem szorult. A másodfokú bíróság azonban a megállapítás helyett marasztaló döntést nem hozhatott, és a csak a kárfelelősség jogalapja és mértéke tekintetében bírálhatta felül az elsőfokú bíróság döntését.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyes, azonban hiányos, ezért azt a másodfokú bíróság az alábbiakkal egészíti ki:

A felperest a Megyei Bíróság 11.P.20.449/2005/64. számú ítéletével annak az összegnek a megfizetésére kötelezte, amely a B. család által épített lakóházban bekövetkezett károsodások (felszíni károk) kijavításához, és a károsodást kiváltó okok megszüntetéséhez (új, mélyalapozás készítése) volt szükséges, és mely károsodás ezért következett be, mert az épület megsüllyedt. A lakóépület süllyedésének okát pedig a bíróság abban látta, hogy az épület alatti laza altalajba bejutó csapadékvíz az alapot - amely az altalaj tömörségének ellenőrzése nélkül elkészített síkalap volt - eláztatta, a csapadékvíz pedig részben az épület keleti oldalának rendezetlen környezetéből, részben a talajban hagyott régi szennyvízcsatornából került a ház alapjához. Az elsőfokú bíróság a tervezőt a felperessel egyetemlegesen kötelezte kártérítés megfizetésére, a tervező felelősségét abban látta, hogy nem tájékoztatta az építtetőket a korábban végzett csatornázási munkálatokról, és a talaj teherbíró képessége ellenőrzésének szükségességéről. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a jelen per felperesét kártérítési felelősség terheli, kiemelte, hogy a felperes hibásan teljesített azzal, hogy az altalaj hibája miatt nem átlagos beépíthetőségű telket értékesített, és erről a vevőket nem tájékoztatta. Emellett kötelezte a jelen per felperesét arra is, hogy a két szomszédos ingatlan vízelvezetését oldja meg oly módon, hogy az ingatlanokról csapadékvíz a perbeli ingatlanra ne juthasson. A tervezővel szembeni marasztalást azonban - keresetváltoztatás folytán - mellőzte, és a tervezőt vállalása alapján kijavítási terv készítésére kötelezte, e marasztalás jogalapját nem jelölte meg, utalt arra, hogy mivel a felperes az egyetemleges károkozók közül csak a jelen per felperesével szemben érvényesített igényt, a tervező felelősségét nem vizsgálta. A jogerős ítélet utalt arra, hogy a jelen per alperese közrehatott a kár bekövetkezésben, egyrészt, mert a ház alapja alatti altalaj lazaságának oka az volt, hogy régi szennyvízcsatornát nem távolította el, ha eltávolította volna, úgy a termett talajjal megegyező tömörségű altalajra történhetett volna az építkezés, másrészt a ki nem emelt, ki nem injektált régi szennyvízcsatorna hozzájárult ahhoz, hogy a víz a ház alapjához jusson.

Az így kiegészített tényállás alapján is helyes az elsőfokú bíróságnak az a jogi következtetése, hogy az alperes kártérítési felelőssége fennáll, annak megállapított mértékével azonban a másodfokú bíróság - az alábbi okok miatt - nem ért egyet.

A felperes a jelen perben azt a kárösszeget kívánta áthárítani az alperesre, amelyet a korábbi eljárásban hozott jogerős ítélet alapján már teljesített, és amelynek megfizetésére a bíróság mint a Ptk 344.§ (1) bekezdése szerinti közös károkozót kötelezte. A felperes a kárt megtérítette, ezért, a Ptk.338.§. (1) bekezdés második mondata alapján, ha a jogosultnak a kötelezettségét meghaladó szolgáltatást teljesített, a többi társkötelezettel szemben - a követelésnek őket terhelő része erejéig - megtérítési követelése támadt. A Ptk. 344.§ (1) bekezdése szerint a több károkozó között a felelősség magatartásuk felróhatósága arányában oszlik meg, a (2) bekezdés értelmében pedig a kár a károkozók között egyenlő arányban oszlik

meg, ha magatartásuk felróhatóságának arányát nem lehet megállapítani.

A fentiek okán a jelen pernek az volt az első eldöntendő kérdése, hogy kik tekinthetők a felperes társ-kötelezetteinek, azaz, annak a kárnak a bekövetkezésében, melynek megtérítésére a felperest a bíróság kötelezte, kinek a tevékenysége vagy mulasztása, szerződésszegő, vagy szerződésen kívüli károkozó magatartása hatott közre. E kérdés eldöntésénél annak van jelentősége, hogy az alapperben eljáró bíróság a B. család bekövetkezett kárát milyen okokra vezette vissza. E ténymegállapítás tekintetében a jelen per bírósága az alapperben eljáró bíróság ténymegállapításaihoz, és ahhoz, hogy a jelen per felperesének felelősségét milyen okokra visszavezethetően találta megállapíthatónak - kötve volt. A kiegészített tényállás szerint a károsodáshoz vezető okfolyamatban az alap alatti altalaj minősége, az alaphoz jutó csapadékvíz, valamint az altalajnak nem megfelelő, illetve az altalaj tömörségének ellenőrzése nélkül választott, és készített alapozási mód játszott szerepet (ezt alátámasztja az a tény, hogy kártérítésként kút(mély)alapozás készítésének költségét kellett megtérítenie a felperesnek). E kár okokban pedig három szereplő, a felperes, az alperes, valamint a tervező magatartása (mulasztása) ismerhető fel, ezért a felperes, mint közös károkozó az általa kifizetett kárösszeget e társkötelezettek figyelembevételével igényelheti.

A jelen perben kellett eldönteni, hogy a három társkötelezettre figyelemmel az alperes milyen mértékben köteles a felperes által kifizetett kár megtérítésére. E kérdésben a jelen per bíróságát az alapperben eljáró bíróság jogi álláspontja nem köti, mert annak a pernek a felperes, az alperes, és a tervező egymást közti felelőssége nem volt tárgya, ezért az alapperben hozott ítélet jogereje e jogkérdésre a Pp.229.§ (1) bekezdése értelmében nem terjed ki, és e per bíróságát ebben a részben az alapperben megállapított tényállás és jogi következtetés sem köti a Pp.4.§ (1) bekezdése értelmében. Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor a perben igazságügyi szakértői bizonyítást rendelt el.

B. Á., K. F. és E. J. igazságügyi szakértők a másodfokú tárgyaláson egybehangzóan úgy foglaltak állást, hogy a kár bekövetkezésében a perben nem álló tervező, a felperes és az alperes hatott közre. Mindhárom szakértő egyetértett abban, hogy a lakóház építési engedélyezési tervdokumentációit készítő D.-P. Kft. nem a szakma szabályai szerint járt el, amikor nem írta elő legalább a talajtömörség vizsgálatát az alapozás megkezdését megelőzően. E. J. igazságügyi szakértő emellett úgy nyilatkozott, hogy a tervező által ismert (feltételezett) talajviszonyok (az alap nem háborítatlan, termett talajra kerül, és a lakóház fala az új szennyvízcsatorna lazulási tartományába esik) mélyalapozást indokoltak volna.

A jogerős ítélet szerint a felperes felelőssége azért volt megállapítható, mert a környező, tulajdonában álló ingatlanok csapadékvíz elvezetését nem oldotta meg, így onnan a csapadékvíz a károsult ingatlanra került (szerződésen kívüli károkozó magatartás), emellett az alapperben eljáró másodfokú bíróság az felperes szavatossági felelősségét emelte ki, kimondva, hogy a felperes hibásan teljesített azzal, hogy az altalaj hibája miatt nem átlagos beépíthetőségű telket értékesített, és

erről a vevőket nem tájékoztatta.

Az altalaj hibája egyrészt abban állt, hogy az alapvetően laza talaj volt, másrészt pedig abban, hogy az altalajból a korábbi szennyvízcsatorna betonelemeit nem távolították el, és ezen keresztül a csapadékvíz utat talált az alaphoz. A korábbi szennyvízcsatorna eltávolításának hiánya kizárólag az alperesnek róható fel, az alap alatti laza altalajért azonban a felelőssége - a másodfokú eljárásban kiegészített szakértői véleményekre is figyelemmel - nem bizonyított. Az alap alatti altalaj eredendően laza volt amiatt, hogy azt a korábbi szennyvízcsatorna fektetésekor kiásták, majd visszatöltötték, a talaj nem volt háborítatlan, feltöltésmentes, annak tömörsége nem ismert, így az sem állapítható meg, hogy abban az esetben, ha az alperes a régi szennyvízcsatornát kiássa, és a talajt újra tömöríti, akkor a visszatömörítés után a talajtömörség százalékos aránya magasabb lett volna. A felróhatóság arányainak megállapításánál ezért az alperes terhére a talaj lazasága nem értékelhető, az - a jogerős ítélet felperesre vonatkozó ténymegállapítására figyelemmel - a felperesi felróhatóság körében esik.

A fentebb kiemelt tényekből, és a kiegészített szakértői véleményekből sem lehetett a perben a társkötelezett károkozók egymás közti felróhatóságának arányáról megalapozottan állást foglalni, az volt csupán megállapítható, hogy ha bármelyik károkozó magatartás elmarad, kár nem, vagy csekély mértékben következik, be. Ezért a jelen per alperesének felperes felé fennálló megtérítési kötelezettsége a Ptk.344.§ (2) bekezdése szerinti egyenlő mértéktől eltérően, annál nagyobb mértékben nem volt megállapítható. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság rész-közbenső ítéletét a Pp.253.§.(2) bekezdésére figyelemmel megváltoztatta, és azt állapította meg, hogy az alperes a kárösszeg egyharmadát köteles viselni.

Az alperes fellebbezése eredményes volt, ezért a felperes a Pp.78.§. (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét, az őt képviselő ügyvéd munkadíját és az előlegezett eljárási illetéket /48.000.-Ft/.Az ügyvédi munkadíj mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.)IM rendelet 3.§.(3) bekezdése, valamint az (5) bekezdése alapján állapította meg. A felperes illetékmentességére figyelemmel a feljegyzett illetéket az Itv.74.§.(3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986.(VI.26) IM rendelet 14.§. alapján az állam viseli.

Pécs, 2013. március 27.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró